

ТОП-ТЕМИ: [здоров'я](#) [Володимир Зеленський](#)[Статті](#) > Русини чи «русские»?

Русини чи «русские»?

Автор: [Андрей Подволоцкий «Фраза»](#)

Літератор, журналіст

04.05.26 17:50

Все ж відомий український історик та блогер Віталій Дрібниця (він же «Vox veritatis») ніколи не залишить мене без роботи! Ось і в [минулому відео від 29.04.2026](#) він з упертістю, гідною іншого застосування, завів мову про хороших «руських», які чимось там відрізняються від поганих «руських». Ну, якщо вже дипломований історик [трохи] плутається в цих поняттях, то що вже казати про пересічних громадян!

Однак мені хочеться внести деяку ясність у це [темне] питання...

Вивчення «**Повѣсти временныхъ лѣтъ**» (далі по тексту — ПVL) та інших стародавніх літописів показує, що жителі [Київської] Русі **НИКОЛИ НЕ НАЗИВАЛИ СЕБЕ** субстантивованим прикметником «**русские**»!

Якщо йшлося про цілий народ, вони говорили «Русь», якщо про сукупність людей — «Руси» або «Русичі» (див. «Слово про похід Ігорів»); якщо про окремого представника цього народу — «Русин» або «Русич», що власне означало те саме: «**Руси син**».

Дуже показовий у цьому плані договір князя Олега з греками, який розміщений у ПVL під **роком 6420 (912)**, (цитую в перекладі Л.Махновця):

- «**аще кто оубиеть крстьѣна Русинъ. или хрстьѣанъ Русина. да оумреть**» («якщо хто уб'є, християнина русин чи християнин русина, нехай умре...»);
- «**аще оукрадеѣ Русинъ что любо оу крстьѣанина. или пакуы хрстьѣиинъ оу Русина**» («якщо украде русин що-небудь у християнина чи, навпаки, християнин у русина...»);
- «**аще ли кто или Русинъ хрстьѣану. или хрстьѣанъ Русину. Мучениѣ вбразомъ искусь творити...**» («якщо ж хто, чи русин християнинові, чи християнин русинові, завдаючи муки...»);
- «**ѡже вбращетьсѣ или Русинъ или Грѣчинъ...**» («і якщо знайдеться чи русин, чи гречин...»).

І т.д. і т.п.

Ніде правди діти, одного разу згадується у цьому договорі і один

«**рускый**»:

- «**аще оукраденъ будетъ челядинъ Рускый. или вѣскочить. или по нужи проданъ будетъ. и жаловати начнутъ Русь. да покажетъсѣ таковое ѡ челядина. да имуть и въ Русь.**» («якщо украдений буде челядин руський, або втече, або насильно проданий буде і жалітися стануть руси, — хай підтвердиться це челядином, [і] нехай заберуть вони його в Русь»).

(Для тих, хто не знає: челядин – це раб. Відповідно, «челядин руський» - це раб, який належить русинам (русичам)).

Якщо ж було потрібно використовувати похідний прикметник від слова «Русь», то в літописах ми знаходимо такі форми як «Роуский», чи «Руський» (у переважній більшості випадків — без подвоєння «с»).

Та сама ПVL повідомляє нам ще одну важливу подробицю:

«**се бо токмо Словѣнескъ ѡзыкъ в Русі. Полане**» «Бо се тільки слов'янський народ на Русі: поляни, **Деревляне. Новгородьци. Полочане.** деревляни, **новгородці** (пізніша вставка – А.П.), **Дърьговичи. Сѣверо. Бужане. зан сѣдять по** **Бугу. послѣже не Волынане і се суть ини** **ѡзыкѣ. иже дань даюѣ Руси.** Чюдъ. **Весь. Меря.** се — інші народи, **які данину даюѣ Руси:** чудь, **Мурома. Черемись. Мордва. Пѣрмь. Печера.** весь, меря, мурома, черемиси, мордва, перм,

Вибір редакції

Виявлено ще одну небувалу користь кави

Всі новини

Головне

Популярне

04.05.26 16:48

Вчені пояснили, як дрони з радаром допоможуть знайти воду на Марсі

04.05.26 16:41

Польща бажає розмістити у себе більше американських солдатів

04.05.26 16:08

На шоу у Колумбії машина влетіла в натовп глядачів – є жертви

04.05.26 15:45

Десятки тисяч далекобійників у США залишилися без роботи

04.05.26 15:35

Стоматолог розповіла про страшну шкоду газування

04.05.26 15:33

Українські дрони можуть пролетіти на параді 9 травня у Москві, — Зеленський

04.05.26 15:09

Зеленський висловився щодо перспектив мирних переговорів

04.05.26 14:59

У ВООЗ розповіли, як уберегти себе від кліщів

04.05.26 14:38

Франція та Німеччина пропонують Києву «символічне» місце в ЄС, — FT

04.05.26 14:21

Стало відомо, коли в Україну приїде майже літнє тепло

Фото та Відео

Æмь. Литва. Зимѣгола. Корсь. Нерома л. Либь. пещера, ям, литва, зимигола, корсь, нарова, ліб. Ці си суть свои æзыкь имущє». мають свою мову...» ПВЛ.

Отже, автор(и) ПВЛ зазначає(ють), що Велику Русь заселяють як слов'яномовні, так і іншомовні племена; останні, **безумовні данники Русі**, і вони і є, власне кажучи **«русскими»**.

Тому твердження наших північних сусідів, що саме вони, а не **українці-русини**, є **«русскими»**, я принципово схвалюю. («Мюллер: — Штирлиц! Признайтесь, что вы еврей! — Нет, группенфюрер; я русский. — А я — немецкий...») А зізнання Алексея Арестовича (а віднедавна — і пана Дрібниці), що він «руський» (з однією «с» та «ь») взагалі викликають у мене легку посмішку...

Однак у советські часи розпочалася «легальна фальсифікація» літописів. Візьмемо, наприклад, наступний уривок з ПВЛ (Іпатієвський літопис), рік 6449 [941]. «...И свѣщаша Русь и изидоша противу въвружившеса на Грѣкы. и брани межу има бывши злѣ. ѡдва ѡдолѣша Грѣци. Русь же възвратишаса къ дружинѣ своєи к вечеру. и на ноць Ввлѣзъше въ лодѣѣ ѡбѣгоша. Феофанъ же оусрѣте æ въ владѣхъ съ вгнемь. и нача пуццати вгнь трубами на лодѣѣ Рускы. и бысѣ відѣти страшно чюдо. Русь же видащѣ пламень вмѣтахуса въ воду морьскую...».

А ось цей уривок у перекладі советського академіка Д.С.Ліхачова: «**Русские** же, посовецавшись, вышли против греков с оружием, и в жестоком сражении едва одолели греки. **Русские** же к вечеру возвратились к дружине своей и ночью, сев в ладьи, отплыли. Феофан же встретил их в ладьях с огнем и стал трубами пускать огонь на ладьи русских. И было видно страшное чудо. **Русские** же, увидев пламя, бросились в воду морскую...»

Ще один приклад «труднощів перекладу»: «**аще кто оубиеть крѣтъѣна Русинъ или христъѣанъ Русина. да оумреть.**» Цей же уривок в перекладі Д.С.Ліхачова: «если кто убьет — **русский** христианина или христианин **русского**, — да умрет».

І т.д і т.п.

«Ліхой» академік провів справжній ментальний геноцид: **із ПВЛ в його перекладі** (кому цікаво – **перевірте особисто**) зникає цілий народ «Русь»(!) і «русини»(!), зате казна-звідки з'являються якісь «русские»...

Усвідомлення того, що вони «русини», а не якісь там «русские» або (прости, Господи!) «московити», зберігалось у населення на споконвічних землях [Київської] Русі дуже довго, аж до часів Хмельниччини.

Наприклад, Богдан Хмельницький завжди відрізняв місцеве автохтонне населення («русинів») від московитів. Так, у пунктах, відправлених польському королю Яну-Каземиру у березні 1650 р. він вимагає, щоб католицька шляхта не поверталася сама до своїх маєтків, а надсилала своїх слуг, і обов'язково з місцевих, «русинів» («slug swoich i to **rusinow**»). А в зверненні своєму до жителів Львова від 3(13) жовтня 1655 р. він вимагає видачі полонених – «як наших козаків, так і московських» («Wigzniew tak **naszych kozackich**, jako i **Moskiewskich** iebu wudano»). Як бачимо, є «наші», а є й «московські»...

Лише з часів Б.Хмельницького етнонім «русин» почав витіснятися соціонімом «козак» (або його синонімом «українець»).

В наш час питання самовизначення та самоназви знову постає зі всією своєю гостротою. Так, кандидат історичних наук Андрій Клос у своїй роботі «Ім'я Вітчизни» закликає повернути Україні її первісну назву «Русь» («Україна-Русь»), а слово «русин» визнати синонімом слова «українець», а не означенням лише закарпатського субетноса...

P.S. Пан Дрібниця ніколи б не дійшов би до сентенцій про хороших «руських» та поганих «русских», якби вчасно прочитав мою книгу «ГРА [ПРЕ]СТОЛІВ ПО-РУСЬКІ», яку можна замовити [за посиланням](#)

Читайте Фразу в Google News (натиснути "Підписатися")

Підпишіться на канали Фрази в [Youtube](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [Facebook](#)

Теги: [история](#)

Коментарі

Статті

04.05.26 17:50

Дайджест

03.05.26 10:19

На популярному турецькому курорті зафіксовано незвичайне природне явище

Новини блогосфери

03.05.26 14:11

Чому Україна перетворюється на Нікарагуа

30.04.26 16:52

Доктринальний тупик: чому правильна зброя не змінює результат?

05.04.26 11:29

«Ухилянт» — не причина, а симптом

05.04.26 11:15

Вирок українському ринку електроенергії

Опитування

Що ви чекаєте від 2026 року?

- Закінчення війни в Україні
- Глобальну фінансову кризу
- Розвал Європи
- Кінець світу
- Нову пандемію

ГОЛОСУВАТИ

[переглянути результати](#)

Русини чи «русские»?
Автор: [Андрей Подволоцкий](#)

**Цивільний кодекс 2026:
депутати приховують
корупціонерів та
знищують відкриті дані**

Автор: [Youcontrol.com.ua](#)

[Теги](#)

[Про сайт, реклама](#)

[Політика конфіденційності](#)

frazaua@gmail.com

© 2026 рік «Фраза.юа» - найсвіжіші онлайн новини України та світу, авторські статті. Всі права захищені.

При використанні матеріалів обов'язково розміщення прямого та відкритого для індексації посилання на «Фраза.юа», розміщеному не нижче третього абзацу.

Редакція Фраза.юа залишає за собою право не погоджуватись з думкою автора, проте надає свободу слова відповідно до ст. 21, 24 та ст. 34 Конституції України.